

Економіка воєнного часу

УДК 338.228.83.528

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15332438>

Ефективні кадастровий та бухгалтерський облік – важливі передумови земельного ринку, оподаткування та управління земельними ресурсами

Боровик Петро Миколайович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру

Уманський національний університет, м. Умань,

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7971-1718>

Крочак Оксана Іванівна

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Уманський національний університет, м. Умань,

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1212-0010>

Коротєєв Микола Анатолійович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-

технологій Уманський національний університет, м. Умань,

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8739-285X>

Рудий Роман Михайлович

д-р технічних наук, професор, професор кафедри геодезії, картографії і

кадастру Уманський національний університет садівництва, м. Умань,

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8743-5151>

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Іванчук Олег Михайлович

д-р технічних наук, доцент, професор кафедри геодезії, картографії і кадастру

Уманський національний університет садівництва, м. Умань,

ORCID <https://orcid.org/0009-0008-6467-4457>

Прийнято: 17.04.2025 | Опубліковано: 29.04.2025

***Анотація.** В умовах війни проблеми кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів вельми загострились. Це обумовлює потребу в аналізі кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів та обґрунтуванні напрямів їх вирішення. Метою цього дослідження є аналіз вітчизняного порядку ведення кадастрового обліку земельних ресурсів, виокремлення ключових недоречностей бухгалтерського обліку земель з ціллю окреслення основних напрямів сучасного і післявоєнного врегулювання проблем кадастрового і бухгалтерського обліку земель в Україні. Методологія дослідження охоплює аналіз недоліків кадастрового і бухгалтерського обліку земель, огляд недоречностей системи обліку землі та позицій науковців, викладених в науковій періодиці, аналіз тенденцій і виокремлення ймовірних шляхів вирішення перелічених проблем. Результати дослідження демонструють, що наразі в Україні тимчасово призупинено функціонування Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно; обмежено доступ користувачам до Публічної кадастрової карти України; неповна та неточна база даних Державного земельного кадастру, а також забруднення значних земельних площ вибухонебезпечними і отруйними предметами і речовинами. Це призвело до втрати доступу до даних про земельні ділянки та самих земель, які розміщені на тимчасово окупованих територіях; руйнування та пошкодження кадастрової та технічної документації про землю; відсутності реальної інформації щодо*

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

зміни цільового призначення або якісних характеристик окремих угідь; правової невизначеності та неможливості судового захисту прав на землю.

Вирішення перелічених недоліків кадастрового і бухгалтерського обліку земель потребує: повноцінного функціонування Державного земельного кадастру та функціонування Публічної кадастрової карти і місцевих геоінформаційних порталів на всій території України; повсюдної інвентаризації земель та моніторингу їх якісних характеристик; розробки та впровадження законодавчих норм, які врахують особливості сучасного і повоєнного кадастрового і бухгалтерського обліку земель.

Ключові слова: земельні ресурси, кадастровий облік, бухгалтерський облік, ринок земель, земельний кадастр, земельне оподаткування, управління земельними ресурсами.

Effective cadastral and accounting systems are essential prerequisites for the land market, taxation, and land resource management

Petro Borovyk

PhD in Economics, Associate professor, Department of Geodesy, Cartography and
Cadastre Uman National University, Uman, Ukraine,
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7971-1718>

Oksana Krochak

PhD in Economics, Associate professor, Department of Accounting and Taxation,
Uman National University, Uman, Ukraine,
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1212-0010>

Mykola Koroteev

PhD in Economics, Associate professor, Department of Entrepreneurship and Business Technologies, Uman National University, Uman, Ukraine,
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8739-285X>

Roman Rudyi

Doctor of Technical Sciences, professor, professor, Department of Geodesy, Cartography and Cadastre Uman National University, Uman, Ukraine,
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8743-5151>

Oleg Ivanchuk

Doctor of Technical Sciences, Associate professor, professor, Department of Geodesy, Cartography and Cadastre Uman National University, Uman, Ukraine,
ORCID <https://orcid.org/0009-0008-6467-4457>

Abstract. *The full-scale war has significantly exacerbated the challenges related to the cadastral and accounting registration of land resources in Ukraine. These circumstances necessitate a thorough examination of the existing cadastral and accounting systems and the substantiation of strategic directions for their improvement. The purpose of this study is to critically assess the domestic procedures for the cadastral registration of land resources, to identify major inconsistencies in land accounting practices, and to outline principal directions for the modernisation and post-war reorganisation of cadastral and accounting systems.*

The methodology employed in this research includes a systematic analysis of deficiencies in cadastral and accounting practices, a critical review of academic publications addressing land registration issues, an evaluation of current trends, and the identification of potential solutions.

The findings indicate that the functioning of the State Land Cadastre and the

State Register of Property Rights to Immovable Property has been temporarily suspended. Access to the Public Cadastral Map of Ukraine has been restricted, while the database of the State Land Cadastre remains incomplete and contains inaccuracies. Furthermore, substantial areas of land have been contaminated with explosive remnants of war and hazardous substances. These conditions have led to the loss of access to cadastral data and land plots located in temporarily occupied territories, the destruction and damage of cadastral and technical documentation, the absence of updated information on changes in land use and qualitative land characteristics, and an increase in legal uncertainty regarding land rights.

Addressing these issues requires the restoration of the full operation of the State Land Cadastre and the Public Cadastral Map, the establishment of local geo-information portals across the entire territory of Ukraine, the comprehensive inventory and monitoring of land resources and their quality indicators, and the development and adoption of legislative frameworks that consider the specificities of cadastral and accounting practices under wartime and post-war conditions.

Keywords: *land resources, cadastral records, accounting records, land market, land cadastre, land taxation, land resource management.*

Постановка проблеми. Важливою складовою системи управління земельними ресурсами є їх кадастровий та бухгалтерський облік. Саме належний кадастровий та бухгалтерський облік земель є однією з передумов ефективного управління земельними ресурсами, для оцінки земельних ділянок з метою їх продажу а також оподаткування угідь. Поряд з цим, в умовах військових дій забезпечити необхідний рівень як кадастрового, так і бухгалтерського обліку земель не завжди можливо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій періодиці проблеми обліку сільськогосподарських земель активно публікуються. Зокрема, цьому напряму наукових напрацювань приділили свої публікації

В.М. Жук [3], О.В. Ільчак [7], Г.Г. Кірейцев [8], Л.В. Коваль [9], М.С. Литвин [10], С.М. Остапчук та Л.Р. Воляк [12], О.А. Подолянчук та І.М. Лепетан [14], Н.М. Ткаченко [16], Н.С. Ціцька [17], Т.П. Шепель [18], та інші вчені. Крім того, І.В. Бондаренко [3], Я.В. Гоцуляк [4], Л.В. Зінченко [6], С.В. Петухов [13], та безліч інших дослідників в своїх публікаціях аналізують проблеми ведення кадастрового обліку земельних угідь. Поряд з цим у переважній більшості вітчизняних наукових публікацій практично не досліджуються сучасні, в умовах війни як особливості, так і проблеми кадастрового та бухгалтерського обліку сільськогосподарських угідь.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Як уже зазначалось, в науковій періодиці та монографіях сучасних вітчизняних вчених практично не досліджуються проблеми ведення в Україні як кадастрового, так і бухгалтерського обліку земельних ресурсів в період військових дій та не розробляються напрями їх вдосконалення в повоєнний період. Саме це надихнуло авторів провести дане дослідження та було першопричиною цієї публікації, завданням якої є напрацювання напрямів поліпшення сучасного та післявоєнного бухгалтерського та кадастрового обліку земельних ресурсів.

Постановка завдання. Ціль цієї статті – аналіз чинного порядку ведення кадастрового обліку земельних ресурсів з метою виокремлення основних його недоліків, які заважають належному бухгалтерському обліку земель та управлінню ними. Крім того, завданням публікації є виокремлення ключових недоречностей вітчизняного бухгалтерського обліку земельних ресурсів, зумовлених проблемами кадастрового земельного обліку під час війни. Також задачею статті є окреслення основних напрямів сучасного і післявоєнного врегулювання проблем кадастрового і бухгалтерського обліку земельних ресурсів в Україні.

Відповідно до поставленої мети, потрібно виконати наступні завдання:

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

- узагальнити основні недоліки чинного в Україні кадастрового обліку земельних ресурсів;
- оцінити ключові недоречності вітчизняного сучасного бухгалтерського обліку земельних угідь;
- обґрунтувати рекомендації стосовно напрямів вдосконалення кадастрового і бухгалтерського обліку земельних угідь, які б дозволили мінімізувати для суб'єктів – учасників земельних відносин негативні наслідки війни та сформували достатні гарантії захисту прав землевласників і землекористувачів, а також держави та органів місцевого самоврядування територіальних громад, які є невід'ємними учасниками земельних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто зауважити, що в умовах збройної агресії росії проти України проблеми кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів вельми загострилися. Поряд з цим, земельний капітал є як основою національного багатства, так і територіальним базисом для сільськогосподарського виробництва, для будівництва житлових комплексів, інфраструктурних і промислово-технологічних об'єктів та основою забезпечення екологічної рівноваги. В той же час, війна вельми ускладнила практичну реалізацію завдань досліджуваних видів обліку земельних ресурсів.

З повномасштабним вторгненням московитів, тобто з 24 лютого 2022 року в Україні тимчасово призупинено повноцінне функціонування Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, в зв'язку з чим було суттєво ускладнено реєстрацію прав на земельні ділянки та офіційну передачу землі у власність чи користування [15]. Варто, проте, зазначити, що законодавством передбачено спрощений доступ бажаючих придбати чи отримати в користування осіб до земельних ресурсів (насамперед, аграрного призначення). В той же час, без повноцінного земельного кадастру практична реалізація права володіння чи користування

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

земельними ресурсами на територіях, які зачепили військові дії навряд чи можлива (рис. 1).

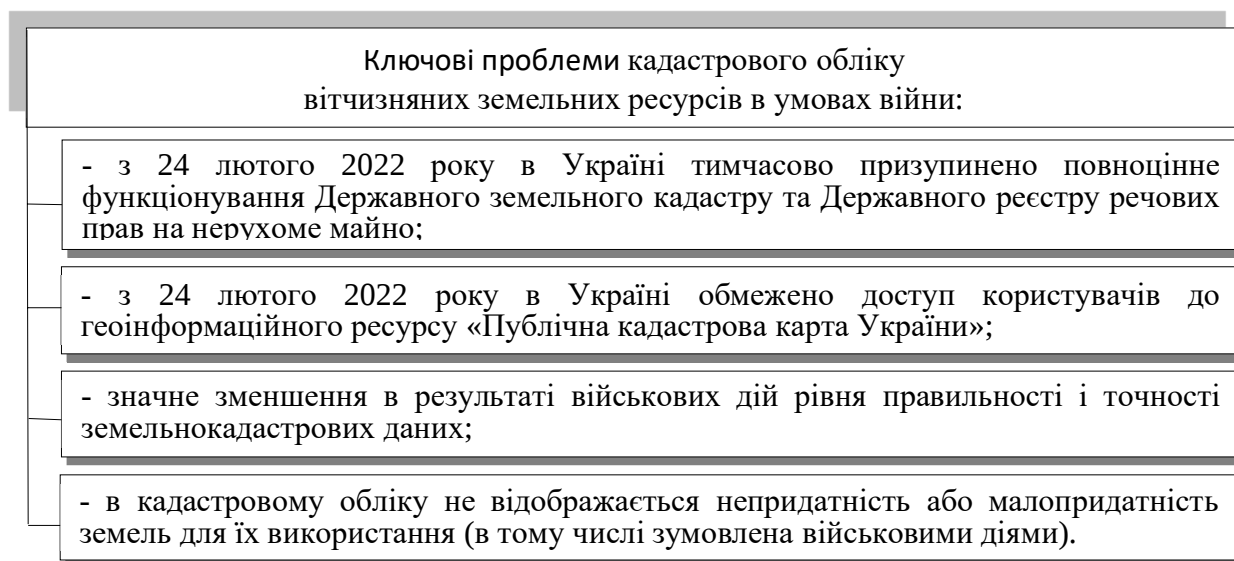

Рис. 1. Ключові проблеми кадастрового обліку земельних ресурсів в умовах війни [2-4; 6; 10-13; 15]*

*Узагальнено авторами.

Крім того, в зв'язку з війною держава обмежила доступ фізичним і юридичним особам до геоінформаційного ресурсу «Публічна кадастрова карта України» [3], який тривалий час слугував загальнодоступним та безкоштовним джерелом інформації про земельні багатства [6; 11-12]. Не дивлячись на гостру необхідність такого обмеження, зауважимо, що одним із його наслідків став дефіцит інформації про земельні ресурси на ринку земельної нерухомості та повернення до напівпрозорих земельних відносин, що, в свою чергу, значною мірою обмежило та ускладнило функціонування не так давно легалізованого вітчизняного ринку агроземель (рис. 1) [13].

Слід також зауважити, що навіть в період найповнішого охоплення даних про земельні ресурси, тобто перед загостренням війни з московією, база даних державного земельного кадастру не була повною та не відзначалась високим рівнем точності земельнокадастрових даних. Зрозуміло, що війна суттєво погіршила ситуацію, адже інформацію про значну кількість земельних

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

ділянок внаслідок військових дій просто неможливо оновити та, при цьому, немає змоги провести належні геодезично-землевпорядні роботи на прифронтових територіях та в зоні бойових дій. Описана проблема зумовлює зростання рівня неточності стосовно меж земельних ділянок, обмежень і обтяжень у їх використанні та слугує фактором зростання кількості помилок у державній кадастровій інформації про земельні ресурси (рис. 1) [2-4; 6; 10].

Крім того, внаслідок військових дій величезні земельні площі були заміновані та наповнені різними видами шкідливих для людини, тваринного світу і зовнішнього середовища, вибухонебезпечних речовин і предметів, що робить значні земельні площі тимчасово непридатними або ж малопридатними для сільськогосподарського, чи будь-якого іншого використання [2-4]. Зрозуміло, що такі випадки забруднення земельних ресурсів мають бути відображені в кадастровому обліку, адже потрібно враховувати неможливість стосовно їх використання, чи обмеження у подальшому використанні таких земель. Слід зауважити, що з метою вирішення зазначеної проблеми в Україні очікується запровадження нового реєстру таких територій та навіть розробки і введення в дію окремого електронного картографічного про шарку в геоінформаційних ресурсах Державного земельного кадастру, який слугуватиме для наочного відображення і обліку таких територій (рис. 1) [2].

Перелічені нами, та ряд інших проблем війни і пов'язаних з цим неузгодженостей кадастрового обліку земельних ресурсів зумовили виникнення та загострення доволі значних труднощів в бухгалтерському обліку земельних угідь.

Так, однією із ключових проблем для аграріїв, які змушені продовжувати вирощування сільськогосподарської продукції у прифронтових зонах, є втрата доступу до окремих земельних ділянок, які з причин, зумовлених війною, розміщені на тимчасово окупованих територіях (рис. 2).

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Саме тому, як землевласники і землекористувачі, так і органи місцевого самоврядування та державні установи не можуть проводити належний облік та перевірку цільового використання таких земельних ресурсів. Крім того, зазначені випадки перешкоджають, а іноді – унеможлиблюють проведення інвентаризації земель, які, як демонструють результати окремих напрацювань вітчизняних вчених, нерідко втратили свої корисні для аграрних товаровиробників чи інших землекористувачів властивості в результаті війни [10; 13].

Також проблемою обліку земельних ресурсів є часті руйнування та пошкодження земельнокадастрової або технічної документації, яка стосується земельних ресурсів. Внаслідок бойових дій, ракетних обстрілів та бомбардувань частина архівних документів та Інтернет-серверів територіальних органів муніципального самоуправління та установ Держгеокадастру України зазнали фізичного нищення або втрати доступу як до Всеукраїнської, так і до окремих територіальних баз даних. При цьому частина зазначених органів просто не встигли фізично до війни перейти на повністю автоматизовану систему кадастрового обліку. Такі ситуації призводять до відсутності реальних відомостей про розмір нормативної грошової оцінки угідь, дублювання записів про земельні ділянки в облікових реєстрах різних установ, безладдя у правовстановлюючих облікових документах та до непоодинокого рейдерства земельних ресурсів аграрними корпораціями (рис. 2) [15].

Ще одну проблему формує відсутність реальної інформації про випадки зміни цільового призначення або якісних характеристик угідь. В сучасних умовах, помітна частка агроземель була вимушено трансформована в зони та фрагменти тимчасового мілітарного використання, які передбачають мінування територій, побудову різноманітних споруд оборонного призначення, тощо. Зрозуміло, що в умовах війни такі зміни практично не

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

фіксуються в кадастрових реєстрах, що, в свою чергу, порушує домінанту відповідності реального стану землі та її правового статусу (рис. 2) [4].

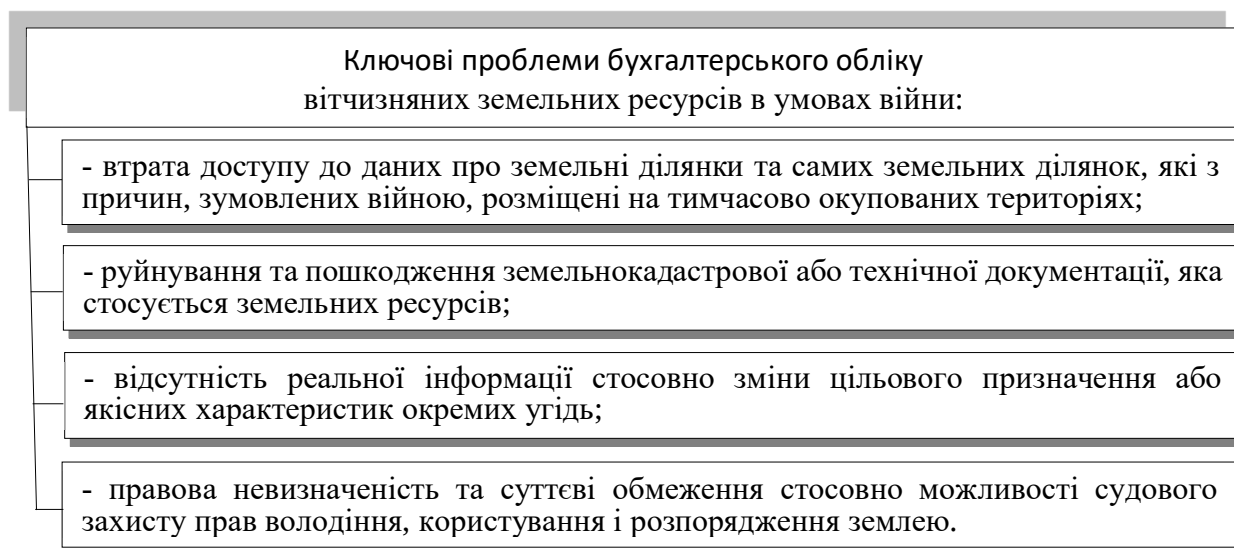

Рис. 2. Ключові проблеми бухгалтерського обліку земельних ресурсів в умовах війни [1; 4; 10; 13; 15]*

*Узагальнено авторами.

Помітним недоліком земельних бухгалтерського обліку та земельних відносин в умовах війни також є правова невизначеність та суттєві обмеження можливості судового захисту прав володіння, користування і розпорядження землею. Військові дії ускладнюють процеси відновлення права власності, користування та розпорядження землею, завдяки, насамперед, тимчасовій відсутності будь-якого впливу реєстраційних та судових органів на територіях, які постраждали від бойових дій та військових операцій. В свою чергу, такі явища підривають довіру до системи обліку земель та знищують навіть найменші наміри і сподівання про ринкові транзакції із земельними ресурсами (рис. 2) [1; 13].

Перелічені ключові недоліки сучасних вітчизняних кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів вимагають термінового та ефективного врегулювання. Зрозуміло, що частина описаних проблем автоматично вирішиться із завершенням військових дій. В той же час, з одного боку, для власників та користувачів земельних ресурсів, а з іншого – для

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

органів місцевого самоврядування і держави вельми важливим є хоча б часткове вирішення перелічених нами облікових проблем та низки помилок і недоречностей у визначенні меж, встановленні обмежень та обтяжень на подальше використання, оцінці, оподаткуванні, обчисленні розміру орендної плати за земельні ресурси, які вони викликали.

Поряд з цим, ефективне вирішення перелічених недоліків кадастрового і бухгалтерського обліку земельних ресурсів, як показали результати дослідження, потребує проведення важливих заходів, без яких будь-яке врегулювання досліджуваного комплексу проблем не матиме достатньої ефективності (рис. 3).

Зокрема, Україні необхідно якомога швидше відновити повноцінне функціонування державного земельного кадастру на всіх її територіях. При цьому, таке відродження державних кадастрових технологій та кадастрового обліку має супроводжуватись модернізацією наявних технічних засобів, необхідних для належного ведення кадастрового обліку.

Крім того, сучасний кадастровий та бухгалтерський облік земель а також сьогочасне та ефективне управління земельними ресурсами просто неможливі без функціонування як Публічної кадастрової карти України [3], так і територіальних геоінформаційних порталів місцевих громад.

Саме тому, громади повинні відновити, або ж, за потреби, створити геоінформаційні системи власних територій, функціонування яких не лише слугуватиме належному обліку земельних ресурсів, землевласників та землекористувачів, але й суттєво спростить процес управління земельними ресурсами, дасть можливість для оперативного оновлення інформації про землі громад та забезпечить прозорість як ринкових транзакцій, так і земельних відносин на рівні муніципалітетів.

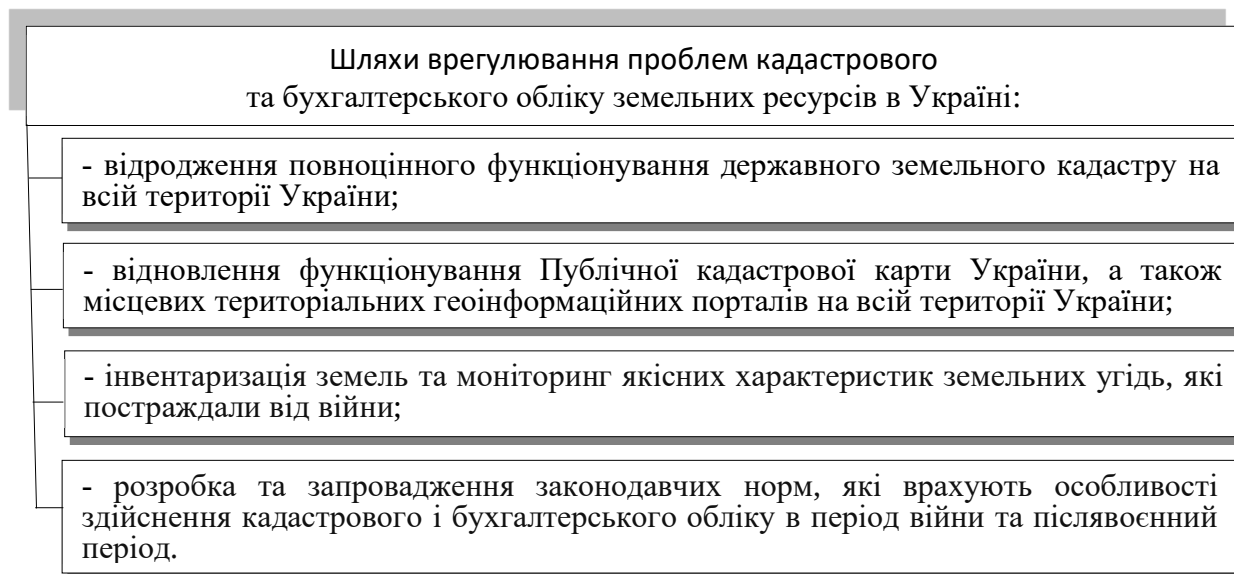

Рис. 3. Шляхи врегулювання проблем кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів в Україні*

*Напрацьовано авторами.

Також варто зауважити, що повноцінний як кадастровий, так і бухгалтерський облік земельних ресурсів просто неможливий без інвентаризації земель та моніторингу якісних характеристик земельних угідь, які постраждали від війни. Саме тому, після завершення активних боїв вкрай необхідно проводити інвентаризацію та моніторинг земельних ділянок, насамперед, на територіях, які зазнали руйнувань чи забруднення внаслідок боїв, бомбардувань чи інших військових дій. Такі кроки дадуть змогу оновити кадастрові дані та є передумовою подальшого безпечного використання земель.

На наше глибоке переконання, в Україні також необхідно розробити та запровадити законодавчі норми, які б враховували особливості здійснення кадастрового і бухгалтерського обліку земель в період війни та післявоєнний період відновлення України. Такі законодавчі новації повинні передбачати спрощення порядку реєстрації прав на земельні ділянки та враховувати нові, спричинені війною, обмеження і обтяження у використанні земельних

ресурсів.

На переконання авторів цього дослідження, пропоновані заходи сприятимуть врегулюванню в Україні більшості проблем як кадастрового, так і бухгалтерського обліку земельних ресурсів.

Висновки. В умовах війни проблеми кадастрового та бухгалтерського обліку земельних ресурсів вельми загострились.

Зокрема, наразі в Україні тимчасово призупинено повноцінне функціонування Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, в зв'язку з чим було суттєво ускладнено реєстрацію прав на земельні ділянки та офіційну передачу землі у власність чи користування.

Крім того, в зв'язку з війною держава обмежила доступ фізичним і юридичним особам до Публічної кадастрової карти України, залишивши потенційних інвесторів без джерела інформації про вітчизняні земельні ресурси. Також суттєвими проблемами кадастрового обліку в Україні є недостатній рівень повноти та точності бази даних Державного земельного кадастру, а також забруднення значних земельних площ вибухонебезпечними і отруйними предметами і речовинами, яке робить їх непридатним для використання.

Перелічені проблеми кадастрового обліку земельних ресурсів викликали та загострили значні проблеми бухгалтерського обліку земельних угідь, зокрема: втрату доступу до даних про земельні ділянки та самих земельних ділянок, які з причин, зумовлених війною, розміщені на тимчасово окупованих територіях; руйнування та пошкодження кадастрової та технічної документації, яка стосується земельних ресурсів; відсутність реальної інформації стосовно зміни цільового призначення або якісних характеристик окремих угідь; правову невизначеність та суттєві обмеження стосовно можливості судового захисту прав володіння, користування і розпорядження

землею.

Результати дослідження продемонстрували, що ефективне вирішення перелічених недоліків кадастрового і бухгалтерського обліку земельних ресурсів потребує: відродження повноцінного функціонування Державного земельного кадастру на всій території України; відновлення функціонування Публічної кадастрової карти України, а також місцевих територіальних геоінформаційних порталів на всій території України; інвентаризації земель та моніторингу якісних характеристик земельних угідь, які постраждали від війни; розробки та впровадження законодавчих норм, які врахують особливості здійснення кадастрового і бухгалтерського обліку в період війни та післявоєнний період.

Подальші розвідки у вибраному напрямі наукових досліджень необхідно присвятити прогнозуванню можливих результатів від практичного впровадження пропонованих нами заходів для землевласників, землекористувачів, державної казни і бюджетів територіальних громад.

Список використаних джерел

1. Аграрне право України: навч. посіб. За ред. В. І. Семчика. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 304 с.
2. Аналітична записка щодо стану земельного фонду в умовах воєнного стану. К.: Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2023. 12 с.
3. Бондаренко І.В. Проблеми функціонування Державного земельного кадастру в умовах збройного конфлікту. Науковий вісник ПУЕТ. 2022. № 2(76). С. 115-120.
4. Гуцуляк Я.В. Використання дистанційного зондування Землі для моніторингу змін землекористування в умовах збройного конфлікту. Наукові праці ЛНАУ. 2022. Вип. 26. С. 44-50.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

5. Жук В.М. Бухгалтерський облік земель сільськогосподарського призначення: теорія і практика. Економічні науки. Серія "Облік і фінанси". Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 5(20). Ч.1. Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. Луцьк, 2008. С.179-185.

6. Зінченко Л.В. Геоінформаційні системи в обліку земельних ресурсів: виклики воєнного часу. Землевпорядкування і кадастр. 2022. № 3. С. 28-34.

7. Ільчак О.В. Облікові аспекти земельних відносин в умовах інтеграційних процесів. Бізнес Інформ. 2014. № 8. С. 223-228.

8. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с.

9. Коваль Л. В. Облік земель с.-г. призначення через призму чинної методології. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. №7. С. 83-92.

10. Литвин М.С. Земельні відносини в умовах воєнного стану: правові та організаційні аспекти. Юридичний журнал «Право України». 2023. № 5. С. 65-72.

11. Непочатенко О.О., Колотуха С.М., Боровик П.М., Гузар Б.С. Земельні відносини та фінансові аспекти їх розвитку. Економіка АПК. 2017. № 6. С. 42-52.

12. Остапчук С.М., Воляк Л.Р. Сільськогосподарське землекористування в Україні: аналіз тенденцій розвитку та облікове відображення в умовах можливого запровадження ринку прав оренди. Облік і фінанси. 2016. № 4(74). С. 46-59.

13. Петухов, С.В. Проблеми ведення державного земельного кадастру в умовах воєнного стану. Землевпорядний вісник. 2023. № 1. С. 17-21.

14. Подолянчук О.А., Лепетан І.М. Облік та оподаткування земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Агросвіт. 2022. № 2. С. 37-44.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

15. Про деякі питання функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану: Постанова КМУ № 405 від 03.04.2022. Урядовий кур'єр. 2022. № 67.

16. Ткаченко Н.М. Актуальні питання обліку земельних ділянок в умовах різних форм власності. Вісник економічної науки України, 2010. № 2. С. 162-165.

17. Ціцька Н.Є. Актуальні питання обліку земель сільськогосподарського призначення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. №6. С. 907-911.

18. Шепель Т.П. Методичні підходи до оцінки земельних ресурсів, як об'єкта обліку. Агросвіт. 2018. № 14. С. 43-48.